УДК 342.9:328,185 (045)
DOI https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2026.1/18

Задоя І. І.
https://orcid.org/0000-0002-5724-8205
Національний університет «Одеська морська академія»

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

Статтю присвячено здійсненню теоретико-правового аналізу особливостей адміністративної відповідальності державних службовців за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

З'ясовано відмінності між корупційними правопорушеннями і правопорушеннями, пов'язаними з корупцією.

Визначено, що адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, є особливою категорією правопорушень, які передбачають відповідальність за дії, що сприяють корупційним проявам або створюють умови для їх виникнення.

Досліджено сутність поняття «адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією» та встановлено, що нею є різновид юридичної відповідальності, що виражається в застосуванні уповноваженим органом адміністративного стягнення до особи, що вчинила адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.

Виокремлено та проаналізовано такі особливості адміністративної відповідальності державних службовців за вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією: 1) адміністративні норми, що є підставою адміністративної відповідальності, мають бланкетний характер та широку сферу дії; 2) обмежене коло суб'єктів уповноважене складати протоколи про адміністративні правопорушення; 3) наявність поважних причин, за яких уповноважений суб'єкт має право не складати протокол про адміністративне правопорушення; 4) справи щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальність розглядають місцеві загальні суди за місцем вчинення правопорушення; 5) можливе відсторонення державних службовців від виконання службових повноважень до закінчення розгляду справи судом; 6) необхідність дотримання строків передачі протоколу про адміністративне правопорушення та інших доказів до суду, а також строків накладення адміністративного стягнення; 7) обов'язкова участь прокурора та особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, під час розгляду справ; 8) направлення постанови суду про накладення адміністративного стягнення відповідному органу, керівникові підприємства, установи чи організації для вирішення питання про притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності, усунення його від виконання функцій держави, а також усунення причин та умов, що сприяли вчиненню правопорушення; 9) внесення відомостей про державних службовців, яких притягнуто до адміністративної відповідальності, до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; 10) негативні наслідки притягнення державного службовця до такого виду відповідальності: а) припинення державної служби у зв'язку із втратою права на державну службу у разі накладення стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування; б) заборона вступати на державну службу протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Ключові слова: *корупція, корупційні правопорушення, адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, державна служба, державні службовці, адміністративна відповідальність, адміністративне провадження.*

© Задоя І. І., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Постановка проблеми. На жаль, на сьогодні в українському суспільстві присутнє таке негативне соціальне явище, яке має глибоке історичне коріння та притаманне багатьом країнам світу, як корупція.

Корупція є деструктивним явищем, яке негативно впливає на забезпечення належного рівня реалізації державою своїх функцій, підриває довіру людей до органів державної влади та її керівництва, загрожує фундаментальним цінностям суспільства, створює нерівні умови для економічного та соціального розвитку.

Корупцію як одну з найнебезпечніших загроз правопорядку, демократії, правам людини, належному управлінню, чесності та соціальній справедливості, що перешкоджає економічному розвитку та загрожує належному і справедливому функціонуванню країн із ринковою економікою та має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній, держав та міжнародних установ, визнано на міжнародному рівні після ухвалення на восьмому конгресі ООН «Практичних заходів боротьби з корупцією» (Гавана, 1990 р.), резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Боротьба з корупцією» від 12 грудня 1996 р. (A/RES/51/59) та з прийняттям Декларації ООН «Про боротьбу з корупцією та хабарництвом в міжнародних комерційних операціях» (1996 р.), а також Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 173) від 27.01.1999 р. [1], Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією від 04.11.1999 р. [2] та Конвенції ООН проти корупції від 31.10.2003 р. [3].

Враховуючи євроінтеграційний вектор України, боротьба з корупцією в Україні є пріоритетним завданням держави, оскільки одна з головних умов успішної інтеграції – це боротьба з корупцією на всіх рівнях влади.

Задля цього, з урахуванням міжнародних стандартів та найкращих світових практик у сфері запобігання та протидії корупції, було прийнято низку нормативно-правових актів, що склали антикорупційне законодавство, та утворено систему антикорупційних інституцій: Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру та Вищий антикорупційний суд, що стало суттєвим зрушенням в питанні боротьби з корупцією.

Вказані дії призвели до позитивних наслідків про що свідчить висновок Європейської комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі від 17 червня 2022 року, в якому Європейською комісією зазначено, що Україна досягла значного прогресу на шляху до верховенства права, але водночас зауважено, що подальша боротьба з корупцією залишається однією з основних вимог суспільства [4].

Особливо гостро питання боротьби з корупцією та відповідальності за корупцію, зокрема за правопорушення, пов'язані з корупцією, постає на державній службі, що і зумовило здійснення цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією приділялася увага в наукових дослідженнях вітчизняних вчених: Л.Р. Білої-Тіунової, Ю.П. Битяка, Н.П. Бортник, А.С. Васильєва, І.В. Голосніченка, О.В. Джафарової, С.В. Ківалова О.І. Миколенка, В.М. Трепака та інших.

Окремі науковці здійснювали дослідження відповідальності, зокрема і адміністративної, за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією на державній службі. Однак, враховуючи те, що антикорупційне законодавство та законодавство про державну службу постійно змінюється та удосконалюється, виникла необхідність у здійсненні цього дослідження.

Постановка завдання. Мета статті полягає у з'ясуванні відмінностей між корупційними правопорушеннями і правопорушеннями, пов'язаними з корупцією, здійсненні теоретико-правового аналізу особливостей адміністративної відповідальності державних службовців за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» (далі за текстом також – Закон), корупція – це використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [5].

Юридичним проявом корупції є корупційне правопорушення та правопорушення, пов'язане з корупцією.

Корупційне правопорушення визначено Законом як діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Поняття правопорушення, пов'язаного з корупцією також закріплено в Законі яким визначено, що ним є діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені зазначеним законом вимоги, заборони та обмеження і вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [5].

Аналіз закріплених Законом визначень корупційного правопорушення і правопорушення, пов'язаного з корупцією дає підстави стверджувати, що **відмінність між наведеними видами правопорушень полягає у** наявності чи відсутності ознак корупції у відповідному діянні, а також у неможливості застосування за корупційне правопорушення такого виду відповідальності як адміністративна.

В межах цього дослідження зосередимо увагу на адміністративних правопорушеннях, пов'язаних з корупцією.

Із законодавчої дефініції правопорушення, пов'язаного з корупцією випливає, що ним є діяння: 1) яке не містить ознак корупції; 2) яке порушує вимоги, заборони та обмеження, встановлені Законом України «Про запобігання корупції»; 3) яке вчинене певним суб'єктом – особою зазначеною у ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»; 4) за яке законодавством встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну або цивільно-правову відповідальність.

У наукових дослідженнях адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією визначаються через призму таких загальних ознак правопорушення:

1) модель поведінки фізичної особи: а) дія (одержання подарунка, розголошення інформації); б) бездіяльність (невжиття заходів щодо протидії корупції, неповідомлення про конфлікт інтересів, не вчинення дій вчинення яких вимагають посадові обов'язки); 2) діяння, заборонене нормами права (обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності); 3) заподіяння шкоди суспільним відносинам, що охороняються правом (наприклад – особа має право на отримання послуг, а за їх надання посадовець вимагає матеріального заохочення); 4) винне діяння; 5) діяння деліктоздатної особи (вік, осудність спеціальний статус); 6) настання несприятливих наслідків (юридичної відповідальності) для правопорушника [6, с. 42–43].

Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, є особливою категорією правопорушень, які передбачають відповідальність за дії, що сприяють корупційним проявам або створюють умови для їх виникнення [7, с. 18].

Перелік адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, закріплено в главі 13-А Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), який має відповідну назву. До таких правопорушень КУпАП відносить: порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4), порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (ст. 172-5), порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6), порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7), незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ст. 172-8), порушення встановлених законом обмежень після припинення повноважень члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (ст. 172-8-1), невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9), порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням (ст. 172-9-1) [8].

Таким чином, КУпАП містить перелік адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, закріплює адміністративну відповідальність за їх вчинення та певні особливості адміністративного провадження щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією характеризуються формальним складом, тобто вони можуть бути вчинені тільки у вигляді активних дій або бездіяльності. Важливим є те, що настання шкідливих наслідків при цьому не є обов'язковим.

З суб'єктивної сторони вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією характеризується тим, що вони вчиняються умисно. Це означає що державний службовець усвідомлює протиправний характер свого діяння, передбачає його наслідки, бажає або свідомо допускає настання таких наслідків. Тобто адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією не можуть бути вчинені з необережності [6, с. 49].

Важливим елементом системи протидії корупції на державній службі, що має важливе як теоретичне так і практичне значення, є адміністративна відповідальність державних службовців за пов'язані з корупцією правопорушення. Оскільки визначення і запровадження ефективних механізмів адміністративної відповідальності за пов'язані з корупцією правопорушення є необхідним для забезпечення правопорядку, боротьби з проявами корупції на державній службі та збільшення довіри до органів державної влади.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією визначається дослідниками (Бортник Н.П., Білінська Л.В.) як різновид юридичної відповідальності (поряд з кримінальною, дисциплінарною й цивільно-правовою), що виражається в застосуванні уповноваженим органом або посадовою особою адміністративного стягнення до особи, що вчинила адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією [9, с. 31].

У сфері державної служби адміністративна відповідальність за правопорушення, що пов'язані з корупцією виконує як превентивну, так і каральну функції. А головним її завданням є недопущення трансформації правопорушень у корупційні злочини.

За вчинення адміністративних правопорушень, що пов'язані з корупцією і передбачені главою 13-А КУпАП, державних службовців притягають до адміністративної відповідальності, вказаної у відповідній статті КУпАП і накладають відповідне стягнення. Разом з тим, треба мати на увазі, що адміністративна відповідальність за зазначені правопорушення, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою кримінальної відповідальності (ч. 2 ст. 9 КУпАП) [8] .

Особливістю адміністративної відповідальності державних службовців за вчинення пов'язаного з корупцією правопорушення є те, що адміністративні норми, визначені главою 13-А КУпАП, що є нормативною підставою адміністративної відповідальності, мають бланкетний характер та широку сферу дії, що пов'язана з трудовими нормами (сумісництво та суміщення, одержання подарунків, конфлікт інтересів), екологічними нормами (оцінки впливу на довкілля), законодавчими антикорупційними обмеженнями (вимоги фінансового контролю, розміщення ставок на спорт, невжиття заходів щодо протидії корупції, незаконне використання інформації) [10, с. 185].

Адміністративне провадження щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією та вчинених державними службовцями, здійснюється за загальними правилами провадження у справах про адміністративні правопорушення, але водночас має певні особливості про які йтиметься нижче.

Виявлені правопорушення, що пов'язані з корупцією фіксуються в протоколах, які складаються уповноваженими особами Національної поліції (за винятком правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище) та Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) (у частині правопорушень, вчинених службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище) (ст. 255 КУпАП) і мають відповідати вимогам ст. 256 КУпАП.

Принагідно зауважимо, що законодавством не передбачено, протягом якого строку після виявлення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, уповноважені особи повинні скласти протокол про адміністративне правопорушення [11, с. 26], що є недоліком законодавства, який підлягає усуненню.

Необхідно зазначити, що уповноважений на складання протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язаного з корупцією суб'єкт, має право його не складати за наявності поважних причин. Наприклад, НАЗК має право не скласти протокол про адміністративне правопорушення за ст. 172-6, якщо встановить поважні причини несвоєчасного подання державним службовцем декларації: перебування суб'єкта декларування в ситуації, яка позбавляє його доступу до комп'ютера та інтернету, смерть члена сім'ї, тяжка хвороба суб'єкта декларування, його затримання чи взяття під варту тощо. Якщо НАЗК не визнає ті чи інші причини поважними і все ж таки складе протокол та направить його до суду, суд має право визнати причини поважними і закрити справу [12, с. 121].

Далі протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, разом з іншими доказами, що підтверджують факт його вчинення державним службовцем, у триденний строк з дня його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення такого адміністративного правопорушення [13], оскільки справи щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальність за правопорушення, що пов'язані з корупцією, розглядають районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді) (ст. 221 КУпАП) [8] .

Одночасно з направленням до суду протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює державний службовець, який притягається до адміністративної відповідальності, надсилається повідомлення про складення протоколу про адміністративне правопорушення для розгляду питання про відсторонення такої особи від виконання службових повноважень із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено [13]. Рішення ж про відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків приймається керівником державної служби або суб'єктом призначення на період до закінчення розгляду справи судом [14].

В адміністративному провадженні щодо адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, важливим є дотримання строків накладення на державного службовця адміністративного стягнення: стягнення може бути накладено протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше двох років з дня його вчинення (ст. 38 КУпАП).

Крім того, під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, участь прокурора та особи, яка притягається до адміністративної відповідальності є обов'язковою (ч. 2 ст. 250, ч. 2 ст. 268 КУпАП). У разі ухилення особи від явки на виклик, її може бути піддано приводу органом Національної поліції.

Постанова суду про накладення на державного службовця адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, у триденний строк з дня набрання нею законної сили направляється відповідному органу, керівникові підприємства, установи чи організації для вирішення питання про притягнення його до дисциплінарної відповідальності, усунення його згідно із законодавством від виконання функцій держави, якщо інше не передбачено законом, а також усунення причин та умов, що сприяли вчиненню цього правопорушення (ст. 285 КУпАП).

Отже, якщо державний службовець вчинив пов'язане з корупцією правопорушення, однак судом не застосовано до нього покарання або не накладено на нього стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, він підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку як того вимагає ч. 2 ст. 65^1 Закону України «Про запобігання корупції».

Таким чином, за вчинення пов'язаного з корупцією правопорушення, державний службовець може бути притягнутий як до адміністративної, так і до дисциплінарної відповідальності, за винятком тих випадків, коли в межах адміністративного провадження судом накладено стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності [15, с. 143].

Також, відомості про осіб, в тому числі державних службовців, яких притягнуто до адміністративної відповідальності за пов'язані з корупцією правопорушення, вносяться до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення [16].

Як свідчать статистичні дані: за період з 01.01.2025 р. по 31.12.2025 р. до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення до реєстру було внесено 5876 записів, 3777 з яких саме за адміністративні правопорушення [17], що становить 64% і дорівнює більше половини від загальної кількості.

Ще однією особливістю адміністративної відповідальності державних службовців за вчинення пов'язаного з корупцією адміністративного правопорушення, є те, що притягнення державного службовця (на підставі рішенням суду, що набрало законної сили) до такого виду відповідальності призводить до негативних наслідків: 1) припинення державної служби у зв'язку із втратою права на державну службу у разі накладення стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування (п. 3 ч. 1 ст. 84 Закону України «Про державну службу»); 2) заборона вступати на державну службу протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили (ч. 2 ст. 19 Закону України «Про державну службу») [14].

Крім того, існує проблема ефективності адміністративної відповідальності державних службовців за вчинення пов'язаного з корупцією правопорушення, адже статистичні дані свідчать про зростання кількості правопорушень, пов'язаних з корупцією, і переконують у тому, що мета адміністративної відповідальності, визначена ст. 23

КУпАП, не досягається, про що цілком слушно зауважив Кисіль Л.Є. Дослідник це обґрунтував незначними санкціями статей 172^4–172^8 КУпАП: максимальний розмір штрафу дорівнює 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік, конфіскація доходу, грошей чи винагороди, отриманих з порушенням законодавства – порівняно з тими грошовими коштами, які обертаються у сфері корупції – не утримують особу від повторного вчинення досліджуваних правопорушень [18, с. 328]. Вбачається за доцільне збільшення максимального розміру штрафу.

Висновки. Отже, в реаліях сьогодення проблема боротьби з корупцією набула особливої гостроти, оскільки державні службовці нерідко використовують владні повноваження та адміністративний ресурс не за призначенням, а задля досягнення особистих чи корпоративних цілей.

Адміністративна відповідальність державних службовців за вчинення пов'язаних з корупцією правопорушень, відіграє дуже важливу роль, оскільки спрямована на мінімізацію та викорінення корупційних ризиків на державній службі та створює додатковий стримувальний ефект для державних службовців.

Список літератури:

1. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) 27 січня 1999 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
2. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 04 листопада 1999 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
4. Антикорупційна стратегія на 2021-2025 роки, затв. Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#n93
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text
6. Відповідальність за корупційні правопорушення : навч. посіб. Є. О. Алісов, В. В. Мартиновський, В. Я. Настюк, О. М. Шевчук. Х.: Юрайт, 2017. 168 с.
7. Джагупов М. Г. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією: роль адміністративного права у забезпеченні державної стабільності. *Формування професійних компетентностей на міждисциплінарній основі в умовах глобальної нестабільності:* зб. тез наук.-практ. конф. (м. Кам'янське, 10 лютого. 2025 р.), Кам'янське.: Громадська Організація «Молодіжна Організація Починаючих Лідерів». 2024. С. 18–22. https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ffa05a88-80f8-4fe7-98f3-8625ee292f74/content
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n74
9. Бортник Н. П., Білінська Л. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки.* 2016. № 845. С. 28–33.
10. Дрозд О. Ю. Теоретико-правова характеристика відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією в Україні. *Київський часопис права.* 2023. № 1. С.181–186. DOI https://doi.org/10.32782/klj/2023.1.27
11. Джафарова О. В., Шатрава С. О. Деякі аспекти провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. *Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід:* зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 3 грудня 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Харків: ХНУВС, 2021. 160 с. 2021. С. 25–27. URL: https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f780f3a9-ab7c-44c3-a2e0-855abacd8508/content.
12. Довідник із запобігання корупції в органах місцевого самоврядування / Хавронюк М. І., Піскунова О. Б., Москалець Н. В., Хань О. О. Київ, ТОВ «Франко Пак», 2024. 138 с. URL: https://pravo.org.ua/books/dovidnyk-iz-zapobigannya-koruptsiyi-v-organah-mistsevogo-samovryaduvannya/
13. Порядок складення протоколів про адміністративні правопорушення в Національному агентстві з питань запобігання корупції, затв. Наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 10 червня 2025 року № 169/25. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-25#n14
14. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text

15. Трепак В. М. Теоретико-прикладні проблеми запобігання та протидії корупції в Україні: дис. ... докт. юрид. наук. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Львів, 2020. 481 с.

16. Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, затв. Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 09 лютого 2018 року № 166. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18#Text

17. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: https://corruptinfo.nazk.gov.ua

18. Кисіль Л. Є. Деякі питання адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією. *Правова держава.* 2016. Вип. 27. С. 321–329.

Zadoia I. I. PARTICULARITIES OF ADMINISTRATIVE LIABILITY OF CIVIL SERVANTS FOR ADMINISTRATIVE OFFENSES RELATED TO CORRUPTION

The article is devoted to the theoretical and legal analysis of the specific features of administrative liability of civil servants for corruption-related administrative offenses.

The distinctions between corruption offenses and corruption-related offenses have been delineated.

It is established that corruption-related administrative offenses constitute a special category of violations involving liability for actions that facilitate corrupt practices or create conditions for their occurrence.

The essence of the concept of «administrative liability for corruption-related offenses» has been analyzed, defining it as a type of legal liability manifested in the application of an administrative sanction by an authorized body against a person who has committed a corruption-related administrative offense.

The following distinctive characteristics of administrative liability of civil servants for committing corruption-related administrative offenses have been identified and analyzed: 1) administrative norms serving as the basis for administrative liability are of a blanket nature and have a broad scope of application; 2) a limited circle of subjects is authorized to draw up protocols on administrative offenses; 3) the existence of legitimate justification under which an authorized subject has the right not to draw up a protocol on an administrative offense; 4) cases regarding bringing persons to administrative liability are considered by local general courts at the place where the offense was committed; 5) the possible suspension of civil servants from the performance of official powers until the conclusion of the court's consideration of the case; 6) the necessity of complying with the deadlines for submitting the protocol on an administrative offense and other evidence to the court, as well as the deadlines for imposing an administrative sanction; 7) the mandatory participation of the prosecutor and the person being brought to administrative liability during the consideration of cases; 8) forwarding the court's decision on the imposition of an administrative sanction to the relevant body, the head of the enterprise, institution, or organization to resolve the issue of bringing the civil servant to disciplinary liability, removing them from the performance of state functions, as well as eliminating the causes and conditions that facilitated the committing of the offense; 9) entering data regarding civil servants who have been brought to administrative liability into the Unified State Register of Persons Who Have Committed Corruption or Corruption-Related Offenses; 10) negative consequences of bringing a civil servant to this type of legal liability: a) termination of civil service due to the loss of the right to civil service in the event of a sanction in the form of deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities related to the performance of state or local government functions; b) a prohibition on entering civil service for a duration of three years from the date the relevant court decision enters into legal force.

Keywords: *corruption, corruption offenses, administrative offenses related to corruption, civil service, civil servants, administrative liability, administrative proceedings.*

Дата першого надходження статті до видання: 25.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 04.05.2026